

PASIENTSKADE

DIN RETT TIL ERSTATNING

**NESS
LUNDIN**

Advokatfirma DA

Feilbehandlingen kan ha påført deg midlertidig eller varige skader som påvirker livet ditt fremover

Advokatfirmaet Ness Lundin DA er et middels stort advokatfirma, som driver en variert praksis med hovedvekt på erstatning, forsikring og trygderett.

Vi bistår ved alle typer erstatnings- og forsikrings saker, men har særlig spesialisert oss på følgende områder:

- Alminnelige personskader
- Bilansvarssaker
- Yrkesskade
- Pasientskader
- Forsørgertap

I tillegg arbeider vi i stor utstrekning med arbeidsrett, fast eiendoms rettsforhold, arve- og skifterett og alminnelige forretningsjus.

Denne brosjyren er skrevet til deg som er påført en pasientskade, samt dine nærmeste.

Brosjyren tar sikte på å gi deg litt informasjon om pasientskader og din rett til erstatning.

PASIENTSKADESAKER

Tusenvis av mennesker i Norge behandles av leger, sykepleiere og annet helsepersonell hvert år. Mesteparten av denne behandlingen er av høy kvalitet og utført av samvittighetsfullt personale.

En liten andel av pasientene blir likevel offer for en medisinsk behandlingssvikt og påført midlertidig eller varig skade. Hvis denne feilbehandlingen skjer i forbindelse med helsehjelp, kan det settes frem krav om erstatning for pasientskaden. Ved noen særlig omfattende skader kan det også tilkjennes erstatning selv om det ikke foreligger behandlingssvikt. Da må skaden vær spesielt stor eller uventet og ikke utslag av en risiko for komplikasjoner som pasienten må akseptere.

Typiske tilfeller som forårsaker pasientskader, er:

- For sent stilt diagnose av en sykdom som reduserer dine muligheter for å bli frisk.
- Komplikasjoner under operasjon som ikke hadde skjedd om operasjonen hadde vært utført tilfredsstillende.
- Behandling som ikke være i samsvar med medisinsk praksis.
- Fødselsskader på mor eller barn pga eller uriktig håndtering av helsepersonell.
- Infeksjoner/smitte påført på sykehus
- Bivirkninger etter vaksiner
- Bivirkninger etter legemidler (legemiddelforsikring)

HAR DU VÆRT UTSATT FOR FEILBEHANDLING?

Det første man kan gjør hvis man lurer på om man har vært utsatt for feilbehandling er å kontakte vedkommende lege eller sykehus.

Alt helsepersonell har plikt til å gi nødvendig og forsvarlig hjelp til sine pasienter. En feilbehandling kan være resultat av brudd på denne plikten. Likevel er det klart at helsepersonellet (Helsevesenet) ikke har en plikt til å oppnå et konkret resultat. Men en pasient har rett til å bli gitt tilstrekkelig informasjon, omsorg og få utført behandlingen så godt som mulig. Du skal også få beskjed om komplikasjoner og feil, og om din mulighet til å søke om erstatning.

Hvis den behandlingen du fikk ikke var slik du rimeligvis måtte kunne forvente, kan det foreligge en erstatningsbetingende feilbehandling. Denne feilbehandlingen kan ha påført deg midlertidig eller varige skader som påvirker livet ditt fremover.

NORSK PASIENTSKADEERSTATNING

Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) behandler alle erstatningskrav som kan skyldes helsehjelp, enten behandlingen har skjedd innenfor det offentlige helsevesen eller ved private behandlingsteder. NPE behandler også erstatningskrav etter behandling hos tannlege og skader etter legemidler.

Første skritt er å sende inn skademelding med en kort redegjørelse for feilbehandlingen og skaden til NPE. Skademeldingsskjema og mer informasjon finnes på NPEs hjemmeside: www.npe.no.

Du kan velge å sende erstatningskrav direkte til helsepersonell, men kan ikke gå til direkte sak mot Staten, helseforetakene, kommunehelsetjenesten eller fylkeskommunen. Disse sakene må behandles hos NPE.

RETT TIL ERSTATNING - PASIENTSKADELOVEN

LOVGRUNNLAGET

Erstatningsansvaret overfor NPE er lovregulert. Hvis behandlingen faller inn under en av beskrivelsene i loven, er Norsk Pasientskadeerstatning ansvarlige.

Pasientskadeloven § 2 lyder:

Pasienten og andre som har lidt tap på grunn av pasientskade, har krav på erstatning når skaden skyldes:

- a) svikt ved ytelsen av helsehjelp, selv om ingen kan lastes,
- b) teknisk svikt ved apparat, redskap eller annet utstyr som er brukt ved ytelsen av helsehjelp,
- c) smitte eller infeksjon, når dette ikke i hovedsak skyldes pasientens tilstand eller sykdom,
- d) vaksinasjon, eller
- e) forhold som medfører ansvar for helsetjenesten eller helsepersonell etter alminnelige erstatningsregler.

Det skal tas hensyn til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten på skadetidspunktet, er tilsidesatt. Utilstrekkelige ressurser skal ikke medføre ansvar dersom ressursfordelingen har vært forsvarlig og virksomheten i alminnelighet holder en forsvarlig standard.

Selv om det ikke foreligger grunnlag for erstatningsansvar etter første og annet ledd, kan det unntaksvis ytes erstatning når det har skjedd en pasientskade som er særlig stor eller særlig uventet, og som ikke kan anses som utslag av en risiko som pasienten må akseptere. Det skal legges vekt på om det er gitt tilstrekkelig informasjon på forhånd.

Når det utmåles pasientskadeerstatning, gjelder alminnelige regler om utmåling av erstatning. Utgangspunktet i lov om skadeserstatning er at skadelidte har krav på full erstatning for økonomisk tap og i tillegg krav på ménerstatning ved varig og betydelig skade av medisinsk art. I praksis vil det si at den varige medisinske invaliditeten må være minst 15 %, fastsatt etter en forskrift med invaliditetstabell.

ERSTATNINGSREGLENE

Følgende tre grunnleggende vilkår for å kreve erstatning må være oppfylt:

1. Det må foreligge ansvarsgrunnlag.

I feilbehandlingssaker følger ansvarsgrunnlaget av pasientskadeloven, jf. kort om dette innledningsvis. Andre lover gir ansvarsgrunnlag i ulike tilfelle. Hvis det ikke foreligger noe lovfestet ansvarsgrunnlag, gjelder den alminnelige regel om uaktsomhet. Skadevolder må ha vært uaktsom for at han/hun skal bli erstatningsansvarlig for tapet etter skadene.

2. Det må være årsakssammenheng.

Det er alltid et vilkår om at det skal foreligge årsakssammenheng - både faktisk og rettslig - mellom den skadegjørende handling (feilbehandlingen) og de skader/økonomiske tap som skadelidte mener å ha. Tapet må dessuten være en "påregnelig" følge av den feilbehandlingen.

Som en konsekvens av dette vil skade som følge av grunnlidelser eller senere inntrådt sykdom/skade av andre årsaker, falle utenfor ansvaret.

I tilknytning til erstatningssaker etter feilbehandling kan det kan ofte oppstå diskusjoner om tapet skyldes problemer med helsen forårsaket av påstått feilbehandling eller om det skyldes andre forhold som uansett ville gitt helseplager, f.eks. tidligere sykdommer eller skader. Her vil det som regel være nødvendig med vurderinger fra medisinske sakkyndige.

3. Det må foreligge et økonomisk tap.

Tapet kan være alt fra utgifter som feilbehandlingen har medført, eksempelvis reiseutgifter for den skadde og dennes pårørende, utgifter til behandling og hjelp i hjemmet, til påført og fremtidig inntektstap o.l.

Skadelidte har bevisbyrden for at påstått økonomisk tap er en følge av feilbehandlingen og må sannsynliggjøre sitt krav.

Etter norsk rett har også skadelidte selv en plikt til å begrense tapet, i den grad dette er rimelig. Dette betyr for eksempel at hvis du må finne deg annet arbeid - om du har mulighet til å jobbe - og at du ikke kan forvente å få erstatning for utgifter til dyrere løsninger, som privat helsehjelp e.l, om du kan få dekket behandlingen via det offentlige.

Hvis og når disse tre vilkårene er oppfylt, blir ansvar erkjent, og det neste spørsmålet er da hvilke tapsposter som erstattes og hvor høy erstatningen blir (utmålingen).

ERSTATNINGSPOSTENE

Erstatningspostene kan gjerne deles i tre:

1. Påførte og fremtidige merutgifter

Skadelidte skal ha dekket de faktiske utgifter som pasientskaden har medført. Det mest typiske er utgifter til behandling, leger og medisiner. Men hvis skaden er stor, kan dette også være utgifter til hjelpemidler, hjelp i hjemmet eller annen bistand, samt til ombygging/tilpasning av bolig.

Erstatningen skal etter norsk rettspraksis være et supplement til folketrygdens og andre offentlige ytelser. Dette betyr at skadelidte har en selvstendig plikt til å undersøke med NAV og andre offentlige myndigheter (for eksempel kommunenes pleie- og omsorgsetat) hva som kan dekkes, før man kan kreve utgifter dekket av NPE eller skadevolder.

Merutgiftene må normalt dokumenteres. Du bør ta vare på kvitteringer, og gjerne notere kjøring eller hjelp fra andre til hjemmearbeid eller aktiviteter. En dagbok kan være nyttig.

2. Ménerstatning

Under forutsetning av at du er påført en varig og vesentlig medisinsk skade, har du krav på ménerstatning. Ménerstatning skal gi en økonomisk kompensasjon for å leve med en funksjonshemming og er ment å dekke utgifter til fritid, hobbyer og sosiale aktiviteter. Erstatningen er uavhengig av din arbeidsuførhet eller ditt yrke.

For at skaden skal anses som vesentlig må den medisinske invaliditet normalt være minimum 15 %. Erstatningen er standardisert, og basert på medisinsk invaliditetsgrad og alder på skadetidspunktet.

Den varige medisinske invaliditet kan først fastsettes etter at skaden har stabilisert seg, vanligvis to til tre år etter skaden, men dette avhenger også noe av skadens art.

NPE benytter ofte en av sine rådgivende spesialister for å vurdere invaliditetsgraden.

Ménerstatning er skattefri.

3. Påført og fremtidig inntektstap

Dersom skaden medfører nedsatt inntektsevne (mulighet til å tjene penger i hvilket som helst yrke), har man krav på å få dekket det økonomiske tap som ikke dekkes av folketrygden eller uførepensjon man har gjennom arbeid. Det er viktig å benytte seg av NAV for å få avklart inntektsmulighetene, slik at du får de trygdeytelsene du er berettiget til. Dette følger også av skadelidtes tapsbegrensningsplikt. De trygderettslige forhold bør normalt avklares før et endelig erstatningsoppgjør kan finne sted.

Inntektstap omfatter også evnen til å utføre arbeid i hjemmet.

Inntektstapet deles av skattemessige grunner inn i påført inntektstap og fremtidig inntektstap.

Med påført inntektstap menes inntektstap som løper fra skaden skjer og frem til oppgjørstidspunktet. Fra det oppgjørstidspunkt og fremover, beregnes et fremtidig inntektstap.

Erstatning for påført inntektstap blir inntektsbeskattet. Skatten kompenseres og er en del av den erstatningen som blir utbetalt. Inntekten beskattes i det året erstatningen blir utbetalt. Dersom dette fører til høy skattebelastning, kan man be likningsmyndighetene om skattelempling.

Erstatning for fremtidig inntektstap inntektbeskattes ikke. Renter av påført inntektstap beskattes som annen avkastning.

I tillegg til ovennevnte erstatningsposter kan det i spesielle tilfeller kreves såkalt oppreisning (erstatning for tort og svie.) Det krever at skaden er skjedd på en særlig klanderverdig måte eller forsettlig (med vilje). NPE behandler ikke krav om oppreisning. Dette er et personlig ansvar, som fremmes direkte mot helsepersonellet.

Å KONTO UTBETALINGER

Pasientskadesaker tar som regel mellom 2-5 år å få slutført, dersom det ikke er behov for domstolsbehandling. Hvis ansvar er erkjent og det er på det rene at du vil ha krav på erstatning, er det mulig å få utbetalt erstatning à konto i løpet av sakens fremdrift. À konto utbetalinger er avrundete erstatningsbeløp utbetalt underveis og som trekkes fra i sluttoppgjøret.

Du vil ha behov for å konto utbetalinger i forbindelse med at du påføres ekstrautgifter til behandling, pleie, transport, hjemmehjelp, osv. underveis, og for å dekke det inntektstapet du fortløpende blir påført. Det er viktig at advokaten din forstår og vet hvordan man får utbetalt å konto underveis i saksbehandlingen.

TIDSFRISTER

Krav mot NPE etter pasientskadeloven bør meldes så snart som mulig etter man har fått kunnskap om skaden. Krav foreldes etter de vanlige foreldelsesregler. Det vil si innen 3 år etter kunnskap om skaden og 20 år etter feilbehandlingen.

I den grad du har rett til erstatning etter ulykkes- og uføreforsikringer er meldefristen til forsikringsselskapet 1 år. Det er også viktig å merke seg at renter på ulykkesforsikringer beregnes fra 2 måneder etter at skaden er meldt til forsikringsselskapet.

NPE er et forvaltningsorgan og fatter vedtak med klagefrister. Får du beskjed om at du ikke har rett til erstatning, må dette eventuelt påklages innenfor klagefristen på tre uker. Ved avslutning av erstatningsutmålingen vil det også lages et vedtak, med en klagefrist på tre uker.

Påklages vedtaket, sendes saken til Nasjonalt klageorgan for helsetjenester (Helseklage) og klagen blir behandlet av Pasientskadenemnda (PSN). Etter endt behandling i forvaltningen er det en frist på seks måneder for å ta saken til retten. Klagefristen og fristen for å ta saken til domstolen, må overholdes.

ERSTATNING – TRENGER JEG JURIDISK BISTAND?

Hvis du er usikker på om du har krav på erstatning, vil en forespørsel hos advokat i det minste gi deg en bekreftelse på dine juridiske rettigheter. Erstatningsordningen for pasientskader ble etablert i 1988 og er godt kjent. Fortsatt unnlater mange pasientskadde å kreve erstatning, ene og alene fordi de ikke vet at de har krav på det.

I enkelte sammenhenger kan det virke vanskelig å få erstatning. En advokat vet imidlertid hvor man skal henvende seg i slike situasjoner og kan være behjelpelig med å undersøke og kontakte rette organ.

Hvis du er i tvil, søk juridisk bistand!

Har NPE har erkjent ansvar for skaden, vil du få dekket advokatutgifter.

NÅR SKAL JEG KONTAKTE ADVOKAT?

Når du har sendt inn skademelding, vil NPE i første omgang innhente informasjon og avgjøre om de er erstatningsansvarlige i saken din. NPE har plikt til å utrede saken etter at skademeldingen er mottatt. På dette utredningsstadiet har du normalt ikke behov for advokatbistand. Hvis NPE imidlertid avslår erstatningsansvar, bør du kontakte advokat for å få saken din vurdert. Vær oppmerksom på at det her gjelder korte tidsfrister for å klage på vedtaket.

Etter en feilbehandling bør derfor advokat kontaktes så snart som mulig for å få en første veiledning om videre saksbehandling og hvordan du bør forholde deg.

Når ansvar eventuelt er erkjent, vil du ha behov for advokat for å sikre at du får riktig erstatning utmålt.

Fra dette tidspunkt har du også krav på å få utgifter til advokat dekket.

VALG AV ADVOKAT

Pasientskader varierer fra små skader til omfattende og kompliserte skader med store økonomisk konsekvenser. Det er derfor svært viktig at din advokat forstår kompleksiteten av din skade og hvordan skaden influerer på livet ditt.

Advokatfirmaet Ness Lundin DA er blant de mest spesialiserte advokatene på personskader, herunder pasientskader, i Norge. I vår portefølje har vi mange pasientskadesaker. Vi har i tillegg prosedert en rekke pasientskader for domstolene.

UTGIFTER TIL JURIDISK BISTAND

Bruk av advokat i forbindelse med avklaring av om du har en pasientskade som gir rett til erstatning, dekkes ikke av NPE/PSN, og må således dekkes av skadelidte selv. Dette er en følge av at NPE har ansvar for utredning og avklaring av ansvarsforholdet.

I saker om erstatningsutmåling mot Norsk Pasientskadeerstatning, dvs. etter at ansvar er avklart og du har fått rett til erstatning, skal salæret dekkes av staten (NPE) etter et særlig regelverk. Advokaten skal derfor forholde seg til Norsk Pasientskadeerstatning når det gjelder salær.

Dersom det blir aktuelt å påklage vedtaket til Pasientskadenemnda, må skadelidte være forberedt på å dekke utgifter til advokat. Fører klagen frem, dekkes utgiftene etter forvaltningslovens regler.

Dersom saken tas inn for domstolene, vil skadelidte være ansvarlig for utgifter til blant annet advokat. Disse dekkes dersom man når frem i rettsaken.

Ved domstolsbehandling av en pasientskadesak vil de vanlige mulighetene for å få dekket advokatutgifter være aktuelle. Rettshjelpsforsikring, som er en vanlig del av en hjem/innboforsikring, dekker normalt deler av utgiftene til advokat.

Skadelidte kan ha rett til fri sakførsel fra det offentlige. Dette er behovsprøvd og dagens inntektsgrenser er meget strenge. Det er retten som vurderer om det skal innvilges fri sakførsel.

HVA SKJER VIDERE?

Hvis du ønsker å få bistand fra advokat, vil vår advokat kontakte NPE eller forsikringsselskapet og følge opp din sak på dine vegne.

Saksbehandlingen vil bestå i å klarlegge ansvaret, hvis nødvendig, og deretter fremme dine krav på løpende tap. I denne forbindelse vil det bli innhentet dokumentasjon på utgifter, offentlige ytelser, likningsopplysninger, legejournaler og epikriser etc. NPE sørger normalt for innhenting av all dokumentasjon.

For opplysning av saken og for å oppnå et best mulig resultat, er det viktig at du som skadelidte selv bidrar aktivt med opplysninger for å dokumentere skader og tap.

Når skaden har stabilisert seg, vil det i mange tilfeller bli innhentet sakkyndige medisinske vurderinger. Dette skjer ved at saken forelegges for NPEs rådgivende leger, eller ved at annen medisinsk sakkyndig kontaktes. Denne vil blant annet utrede og beskrive dine skader og vurdere spørsmålet om årsakssammenheng, medisinsk invaliditetsgrad og ervervsmessig uførhetsgrad.

Når spesialistklæringen foreligger, blir det som regel utarbeidet et samlet erstatningskrav for alle poster.

I tillegg vil det bli krevd utbetaling fra eventuelle ulykkesforsikringer, uføreforsikringer, mv., om skaden er omfattet av slike deknings.

I pasientskadesaker vurderes kravet av NPE, og deretter treffes et vedtak om erstatningens størrelse. Hvis dette ikke aksepteres, må vedtaket påklages innen tre uker til Pasientskadenemnda. Hvis man heller ikke er fornøyd med Pasientskadenemndas avgjørelse, kan saken bringes inn for domstolene. Fristen for dette er seks måneder etter vedtak i Pasientskadenemnda.

HVOR HENVENDER JEG MEG?

Hvis du ønsker vår bistand, kan du henvende deg til vårt hovedkontor:

Advokatfirmaet Ness Lundin DA

Besøksadresse: Universitetsgata 8, 0164 Oslo
Postadresse: Postboks 420 Sentrum, 0103 Oslo
Telefon: 23 29 90 00
E-post: firmapost@nesslundin.no

www.nesslundin.no